

АНОТАЦИИ НА МАТЕРИАЛИТЕ,

представени от

гл. ас. д-р **Мартина Стоилова Минева-Николова**

за участие в конкурс, обявен в ДВ бр.96 от 11.11.2025 г., за заемане на академична длъжност „доцент“ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.3. Философия (Формална и практическа логика)

1.1. ¹Минева, М. 2025. *Новаторства. Абдукция, индукция, трансдукция в логиката на практиката*. София: Изток-Запад, с. 296; ISBN 978-619-01-1713-1.

Зад думата „новаторства“ в заглавието стои многопластов теоретичен проблем, който монографията изследва – недедуктивните изводи в новаторски практики. Чрез критическото оглеждане между проблеми на формалната и практическата логика текстът представя многомерен логически анализ на абдукцията и индукцията в науката, като проблематизира и изводния статут на трансдукцията. Това се постига от гледната точка на практическата логика на диалектичното (както ендогенно, така и екзогенно), а с това и чрез методите на неklasическата трансцендентална логика, които дават шансове за анализ тогава, когато тези на формалната се оказват недостатъчни. Работата следва убеждението на Чарлс Пърс, че „всяка важна стъпка в науката е урок по логика“ и удържа в основен фокус абдукцията, която той определя като „единствената логическа операция, която може да представи каквато и да е нова идея“. Анализът тръгва от рамките, в които Пърс разглежда проблемите на недедуктивните изводи в прагматизма си – с критическа чувствителност както към ограниченията на строгите формалнологически подходи, така и към тези, които Хансън определя като занимаващи се с „логиката на завършения изследователски доклад“. За разлика от възгледите на критиците на логиката на научното откритие, които свеждат генезиса на идеите по един или друг начин до психологизъм, проблемът в изследването се удържа като фундаментално логически. Това е в унисон и с настояването на Пърс, че проблемът за възникването на новите идеи винаги остава в основата си логически, независимо от неговите исторически, социологически или психологически измерения, като „цялата психология на света ще остави логическия проблем точно където си е бил“. Излизането от рамките на прагматизма се оказва обаче наложително, тъй като неговите подходи все пак остават уязвими за обвинения в психологизъм или ограничени от проблематични интерпретативни ходове, които намаляват шансовете за многомерен логически анализ. Така обръщайки се към теорията на практическата логика и анализи, удържащи *ендогенността на недедуктивните извеждания*, монографията предлага изход точно там, където горепосочените рамки се оказват недостатъчни. Така се очертава и методологическият гръбнак на изследването, който е свързан не само с излизане от Пърсовия прагматизъм, но и с *различното позициониране на фокуса на заниманията в изследователската проблематика на неklasическата трансцендентална логика*, която се разработва в Сектора по философска логика към ПУ „Паисий Хилендарски“ и в Института за критически теории на свръхмодерността чрез проблематизиране на наследството на редица автори, към които се обръща и самият текст. Централният въпрос, който ръководи монографията в такъв смисъл, е: *как в действителност се оказват възможни недедуктивните извеждания в новаторските практики*. Това е въпрос, който се различава отчетливо, от една страна, от класическото Кантово поставяне на проблема в *Критика на*

¹ Номерацията на публикациите в този документ е в съответствие с тази в документ 06. *Списък на научните трудове* на гл. ас. д-р Мартина Стоилова Минева-Николова, раздел *Публикации за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“*.

чистия разум, гласящо „как са възможни“ „синтетични съждения а priori“ или „априорни синтетични положения“ с това, че акцентира не върху продуктите („съждения“ или „положения“), а върху практическото случване на самите извеждания – тъкмо като процеси. От друга страна, така поставеният въпрос се различава и от неklasическата интерпретация на Деянов, в която акцентът е върху „логическите пропозиции, мислени като априорни синтези“, т.е. върху пропозициите като продукти от извеждания, а не върху самите процеси на извеждане. В контраст с това, монографията се фокусира върху *практиките по недедуктивни извеждания като включващи многомерни априорни синтезирания, т.е. върху процесите на ендогенно практикологическо извеждане*. Установява се, че това дава възможност да се проблематизират и чертите на едно некантово трансцендентално схематизиране. Монографията достига до многомерен анализ на практикологическата проблематика, отнасяща се до „най-великия пример“ за абдукция според Пърс: откритието на елиптичната орбита на Марс от Йоханес Кеплер. В него се поставя на фокус развитият в изследването теоретичен проблем за логиката на генезиса и разгръщането на *теоретичния замах* на Кеплер – преминаването от откритието на елиптичната Марсова орбита до формулирането на революционните закони за планетарните движения.

Във *Вместо увод* е представена изследователската стратегия, която се основава на „мислене чрез“ един мислител срещу друг или срещу самия него, провокирайки понякога несъстояли се, но възможни критически диалози. Тя води до оформянето на аналитичния метаезик на изследването, който служи за многомерното тематизиране на недедуктивните извеждания в новаторските практики. *Смисловият фон* е представен в три сюжетни клъстъра – интерпретативни ядра, които се преплитат и често остават имплицитни в самото изследване. Първият проблематизира логиката на научното откритие в светлината на абдукцията, като се обръща към фрагменти от работи на Кун, Лакатош, Кисиел и Хансън, и се връща обратно към Пърс, за да открие границите между продуктивни и непродуктивни подходи при заниманията с недедуктивни изводи от практикологическа гледна точка. Вторият се отнася до праксеологическия обрат в логиката на XX в., който се характеризира с преобръщане на изследователските интереси към логиката на самата практика (т.нар. от Колтър „ендогенна логика на практиката“). Тук се обръща внимание както на негови инициатори като Бурдийо, така и на негови предшественици като Витгенщайн и Хайдегер. Третият клъстър е свързан с фокуса върху проблеми на неklasическа интерпретация на трансцендентални методи – подход, характерен за неklasическата логика на диалектичното и вдъхновен от разбирането на Мамардашвили за разликата между „klasическо“ и „неklasическо“. В монографията това се отнася основно до критическо проблематизиране на Кантови, Хусерлови, Хайдегерови и Касирерови идеи, релевантни на обсъжданата в текста проблематика.

В *първа част* критически се обсъждат както начините, по които Пърс пръв тематизира абдукцията като самостоятелна форма на новаторски извод, така и опитите за нейното легитимиране при Хансън. Основната задача е да се проблематизират границите на мислимост на логическото в техните теоретизации, както и в тази за трансдукцията при Библер, за да се открият някои методологически проблеми в анализите им. Това води до прокарване на нови демаркационни линии между абдукцията, индукцията и тематизираната отново от Пърс абдуктивна индукция. Изпробва се хипотезата, че тези три форми на извод се отнасят до обновяване на дадена парадигма чрез разширение, което започва с *аномалия, мислена като предпредикатно противоречие*. При абдуктивното извеждане е установено разширяване на границите на парадигмата, а при индуктивното и абдуктивно-индуктивното извеждане – разширяване в границите на парадигмата. В такъв контекст са обособени три вида *кванти* – като такива функционират новосинтезираните чрез недедуктивно извеждане предпредикатни очевидности. Ключовото понятие *абдуктивен квант* се въвежда за обозначаване на единица ново качество в новоизведен образец, което отваря неопределено самия образец за следване чрез аналогизиране при индуктивно извеждане, т.е. – за количествени разширения. От друга страна се показва, че индуктивното и абдуктивно-индуктивното извеждане разширяват дадена парадигма в нейните граници чрез добавяне на *индуктивни* (количествени) или *абдуктивно-индуктивни* (качествено-количествени) *кванти*.

Изводите в тази част показват също, че трансдукцията не е самостоятелен логически извод, а характеристика на революционни практики, в които участват недедуктивни изводи, като тя е предизвикана от синтез на клъстър от аномалии. Чрез проблематизирането и на нерешения въпрос за функциите на въображението в абдукцията при Пърс се откроява необходимостта от разширяване на логическия анализ извън рамките на прагматизма. Това от своя страна води до изпробване на аналитичния потенциал на практическата логика на диалектичното за разглеждане на функциите на неklasически мисленото трансцендентално схематизиране при недедуктивните извеждания.

Във *втората част* се разглеждат основните методологически проблеми при анализа на недедуктивните извеждания в контекста на практическата логика. Чрез критически диалог с проблема за наследството на Кантовия трансцендентализъм (обсъдено чрез дебата в Давос от 1929 г. между Хайдегер и Касирер) в изследването се разработват концепции като тази за *воля за формиране, а с това самото и за изоморфия между сетивност и разсъдък, която се предлага като непредопределен наследник на Кантовата продуктивна способност за въображение*. Доразвива се и концепцията за *абдуктивен квант*, като се обвързва с проблема за *теоретичния замах*, както и с тези за *обещанието за обективация и непредзададени възможности*. Във връзка с проблема за *екзогенното* функциониране на логиката на практиката, се предлага допълнение на концепцията за *трансценденталния трети* (напр. *homo astronomicus*) като се подчертава, че при синтезирането му като условие за трансцендентална *интерсубективност*, се задава и възможност за *хомоморфия* – структурно сходство в начина, по който мисловни форми, възникнали по различни интенционални траектории и без предзададена азова форма, могат да се окажат валидни и разбираеми за множество трансцендентални субекти. Оттук се показва, че общовалидността и обективността на изведените форми не се дължи на тяхната изначална формалнологическа универсалност, а на възможността за *хомоморфия* като практикологическо постижение. Това е мислимо като ключово условие за възможност за трансцендентална *интерсубективност*. Изследването установява също, че *времените интервали*, свързани с недедуктивните извеждания, имат легитимационни функции за утвърждаването на откритията от *интрасубективно* до *интерсубективно* ниво, тъй като *интрасубективното* утвърждаване се случва събитийно, в *мига* на априорното синтезиране – *миг* в Хайдегеров смисъл, но мислен чрез интерпретацията на Събева като „дълго автентично настояще“. В тази втора част се прави и експериментална *демаркационна линия между формите на ентимематично аналогизиране* при абдуктивно, индуктивно и абдуктивно-индуктивно извеждане чрез анализ на отношението между *ego*-то и *cogitatum*-а (образца). Резултатите показват: при абдуктивно извеждане се следва образец от друга парадигма, при индуктивното извеждане – образец от същата парадигма, а при абдуктивно-индуктивното извеждане – в хода на традиционализирането се следва нов образец, синтезиран чрез абдукция. Тази част включва и анализ на логически проблеми относно недедуктивните извеждания, проследени по интенционалните траектории на новаторството: връхлитането от аномалии и прехода от аномалии до априорен синтез. Набляга се на лишеността и противоречието, както и на практикологическите функции на операторите *eo ipso* (за удържане на многомерното единство на процеса на извеждане) и *всъщност* (като маркер на предпредикатното утвърждаване и именуване).

В *третата част* се прилагат концепциите, разгледани и разработени в предходните части, за да се анализира откритието на елиптичната орбита на Марс от Кеплер, като се проследява логиката на генезиса и разгръщането на неговия *теоретичен замах* – прехода от конкретното откритие към формулирането на революционните закони за планетарните движения. Обръща се специално внимание на *клъстър от логически трансформации* (нови практически истинни идеализации), който е свързан с предефиниране на понятието за планета като физическо тяло и участва в *теоретичния замах*. Трудът демонстрира, че *абдуктивното извеждане* на елиптичната орбита на Марс (в съчетание с клъстера от логически трансформации) не е изолирано, а участва в *трансдуктивна практика*, която усилва революцията на Коперник по непредзададен в самата нея начин. Така се оказва, че логически при преминаването от *всички планети са с кръгови орбити* към *всички планети са с елиптични*

орбити – като аналитични пропозиции, в които се експлицират разлики между двете парадигми – новото „всички“ не е логическо следствие от старото, а резултат от *трансдуктивна практика, в която участват абдуктивни, абдуктивно-индуктивни и индуктивни извеждания.*

Монографията доказва, че логическата проблематика на *практическите недедуктивни извеждания* е ключова за разбирането на новаторствата. Подчертава се, че с необходимите изменения и по аналогия, аналитичният подход, предложен в текста, би могъл да е релевантен в изследвания на логически извеждания в новаторски практики и в други области като икономиката или технологията. В книгата е включено *Приложение* с кратка предистория и основни положения на неklasическата логика на диалектичното. Целта му е поне общо да компенсира ограничението на изследването, свързано със специфичния теоретичен ефект на занимаията с тази логика: фокусът върху практическата логика оставя имплицитно другото ѝ измерение – екзогенната теоретическа логика.

1.2. Минева, М. 2021. *Лудвиг Витгенщайн: проблематизирането на философията. (Праксеологически обрат, граници, легитимация).* печ. Изток-Запад, София: Хетеродоксия, с. 240; ISBN 978-619-920-4009.

Монографията се фокусира върху праксеологическия обрат в логиката (от проблеми на формалната логика към тези на практическа логика на обикновения език) главно в аналитичната традиция на ХХ век, проследен предимно чрез работите на Витгенщайн. Стратегията на изследване въвлича в диалог идеите на Витгенщайн с аналитични автори (Стросън, Остин) и други повече или по-малко далечни на аналитичната традиция (етнометодолози като Гарфинкъл, Сакс, Колтър или такива като Бурдийо или Лиотар), но всички притежаващи т.нар. от Колтър „поствитгенщайнианска чувствителност“ към проблемите на „грапавата земя“ (практиката). Книгата се състои от две части.

В *първата част* се анализира критиката на Витгенщайн към традиционната философия. Централен проблем на логиката в „*Логико-философски трактат*“ е противоположността между „казано“ и „показано“. В контекста на изобразителната теория за езика логическата форма само се показва и не може да бъде изказана, което прави философските пропозиции несмислени (*unsinnig*). Критически се анализира неуспехът на представители на логическия позитивизъм (Карнап) да преодолеят философското мълчание чрез „формален начин на говорене“. Проследява се завръщането към необходимостта от логически опит – от отхвърлянето му в „*Трактата*“ (1921) (в полемика с Ръсел, за когото той е запознанство с логически обекти като логическата форма – ключов проблем на философската логика), през необходимостта от апостериорност в анализа в „*Някои бележки за логическата форма*“ (1929) до граматическо наблюдение във „*Философски изследвания*“ (1953) (като смислов наследник на логическия опит). Акцентира се върху променения статут на логическата проблематика в късното произведение: тя не изчезва, а е въплътена в практиките на езика и изисква нова палитра от аналитични методи.

Във *втората част* се развива смисловото ядро на текста – тезата за *неравнопоставеността на езиковите игри*, изведена от анализа на именуването като перформативен акт (в мисленето чрез Остин срещу Витгенщайн), което позволява то да бъде ход в езикова игра и обособява клас игри, задаващи възможности за участие на името в други игри – *езикови игри на именуване*. Изследва се и обратът към „логиката на обикновения език“ при автори като Стросън, който съвсем отчетливо въвежда ключово разделение между два вида логика: формална логика и логика на обикновения език. Тази смислова линия отвежда изследването в посока и към практическата логика, тематизирана от Бурдийо чрез неговата теория за несъвпадението между теория и практика, обосноваваща практически усет за правилност като генериращ принцип на практиките, както и към работи на етнометодолози (Гарфинкъл, Сакс, Колтър), които анализират на свой ред проблеми на ендогенните логики на практиките сред които е и този за индексичните изрази. Основният извод е, че в хода на този обрат проблемите на логиката, макар и да не са строго формалнологически, не изчезват, а,

мислени като инкорпорирани в езиковите практики, се оказва, че изискват многомерен практикологически анализ. Така се достига до ключовия принос на изследването – *аналитика на езиковите игри на легитимация* в полето на практическата логика. Ключова фигура в това обосноваване е и Лиотар, защото той – интерпретирайки езиковите игри като метод за обсъждане на легитимационните функции на метаразказите и процеса на тяхната делегитимация – внушава връзката между езиковите игри и техните легитимационни функции по отношение на границите на логическото и философията. Предложена е и работна класификация на *езиковите игри на легитимация*. Така теоретичното поле на праксеологическия обрат в логиката, в което се оказва възможно обсъждането на проблематиката на *езикови игри на легитимация*, води и до необходимостта от осмислянето на методологическите перспективи и предизвикателства пред философията, а с това и пред логиката в съвременността.

2.1. Минева, М. 2025. Абдукция vs. абдуктивна индукция: от демаркация към отношение. В: *Критика и хуманизъм*, 63(2), 95–110, ISSN 0861-1718.

В текста се разглеждат проблемите за демаркацията и отношението между изследваните от Чарлс Пърс недедуктивни изводи: абдукцията и абдуктивната (или качествена) индукция. В първите две части на студията се проследяват общите им проблематизации в негови работи от различни периоди, за да се открият въпроси, които възникват с въвеждането на понятието за абдуктивна индукция. На този фон третата част се фокусира върху проблем, към който Пърс ни насочва, но не формулира експлицитно: как може да бъде концептуализирано отношението между абдукция и абдуктивна индукция. Извършва се експериментален анализ на негов пример за абдуктивна индукция с акцент върху формата на аналогията, която той свързва с Аристотеловото понятие *παράδειγμα* и мисли като съчетаваща характеристики на абдукцията и индукцията. Аргументира се хипотезата, че в ненаучни практики между тях възниква отношение на проекция, в което участват не догадки, както твърди Пърс, а абдуктивни кванти, свързани с овъзможностяване на нова възможност, основаващо се на аналогизиране и практическо тестване на хипотези. По този начин не просто се показва логическото отношение между формите на извод, но и проблемът за абдуктивната индукция се поставя с по-отчетлив теоретичен фокус.

2.2. Минева, М. 2025. Устойчивост на всекидневните категоризации срещу обновяване чрез индукция. В: *Каирбс*, 7, 6–23; ISSN 2534-8442.

Студията предлага практикологически анализ на индукцията, свързана с преосмисляне, конкретизиране, персонализиране и предлагане на нови жизнено траектории като контрапункт на проблема за всекидневната квантификация чрез „всички“, „никой“, „винаги“, разглеждана като легитимационна стратегия за удържане на категориални граници. Аргументира се, че квантификациите често функционират аналогично на Саксовите *антимодифициращи модификатори*, които легитимират практикологически граници на категориална, а с това и на социална непроменимост. Изхождайки от смислово обвързване на концепцията на Харви Сакс за „имунизираност срещу индукция“ и Лиотаровата интерпретация на легитимацията при езиковите игри като метод (проблематика, вдъхновена от късния Витгенщайн), се аргументира тезата, че в редица изказвания могат да се идентифицират логически стабилизирани категории, които като устойчиви категоризации са свързани с легитимационни стратегии, блокиращи потенциала за практикологическо индуктивно опровержение, а отгук и за обновяване на опита. Въз основа на анализ на фрагменти от интервюта, проведени в рамките на проект „Бъдеще в капана на въглеродното минало“, ДУЕКОС, ПУ, се предлага типология на стратегиите – едните ориентирани към удържане на логическата устойчивост на категориалните обяснения, а другите – към практически индукции, отнасящи се до т.нар. „депарализиращи възможности“, които се

мислят като ходове в езикови игри, чрез които се активира потенциал за биографична трансформация и разгръщане на алтернативни легитимационни режими.

2.3. Минева, М. 2025. От изстрадан успех към традиционализиране: Кеплеровата „война с Марс“. В: *Хетеродоксия*, 3–4; ISSN 2738-7569, (под печат).

Текстът предлага продължение на експериментален анализ на откритието на формата на орбитата на Марс от Йоханес Кеплер, който е публикуван в бр. 1–2/2020 на сп. *Хетеродоксия*. Тук обаче то не е мислено просто като изолиран най-емблематичен пример за абдуктивен извод, както Чарлс Пърс посочва (или като изстрадан успех, както би бил наречен в социоанализата на самонаследяването), нито на фокус е само априорният синтез при извода, разбираан неклассически чрез въпроса: как в действителност се оказва възможно откритието. В тази студия се проблематизира обстойно въпрос, останал само преди това загатнат. Той е ключов за анализите на подобни случаи на новаторски практики и гласи: как в действителност се оказва възможен *теоретичният замах*, с който Кеплер успява от това да постигне своя успех с Марс, да премине към това чрез него да се формулират и революционните закони на планетарните движения. Акцентира се върху логическите измерения в традиционализирането на откритието, включващо следните основни проблеми: този за *забраненото задължително* и свързаните с него предпредикатни очевидности, за отношението между *квант* и *квантор* и преди всичко този, без който не би било възможно да се разбере теоретически дълбочината на проблема за Кеплеровия *теоретичен замах* – разширяването на Коперниковата революция чрез диалектиката на новаторски изводи като абдукция и индукция, поставяйки въпроса и за статута на трансдукцията.

2.4. Минева, М. 2025. Норуд Хансън и проблемът за абдукцията след Чарлс Пърс. В: Митрев, Г., Антонов, С., Златкова, М. (съст.) 2025. *Хуманитарното и социалното познание: разкази и хоризонти*. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“ (под печат).

Целта на текста е след кратко представяне на основни критики на абдукцията, да се изложат аргументи в подкрепа на тезата, че поради липсата на теория за практическата логика, Норуд Хансън – дори да е сред най-ярките поддръжници на абдукцията като логика на научното откритие и текстовете му да показват отчетливо това – не достига до убедителна нейна защита и експлициране. На този фон се прави връщане към предимствата в Пърсовата концепция за абдуктивния извод като логика на откритието. Всичко това в края на студията води до очертаване на общата стратегия, която се предполага за многомерния логически анализ на абдукцията в новаторските практики. Тя включва и експлицитно или имплицитно удържане на вниманието към онези мислителни, които са вдъхновили праксеологическия обрат в логиката през XX в. (от Хайдегер, Витгенщайн, Остин и др. – до Бурдийо и етнометодолозите).

2.5. Минева, М. 2024. Абдуктивният извод с Янусово лице. В: *Καιρός*, 6, 64–78; ISSN 2534-8442.

Текстът предлага анализ на проблема за вътрешните граници на абдуктивния извод, като се прави опит да бъде извлечен теоретичният заряд на метафората за неговото Янусово лице, предложена от Джон Кааг. Този проблем се поставя чрез двойственото определение на Чарлс Пърс за абдукцията едновременно като процес на формиране на обяснителни хипотези и единствената логическа операция, която представя нови идеи. Подчертава се, че: чрез преминаването през 1) вземането предвид на праксеологическия обрат в логиката (20 в.); 2) осмислянето на аналогична метафора при Ернест Касирер, която се отнася до символните форми; и 3) обръщане към опит за анализ на Кеплеровото откритие на формата на орбитата на Марс като най-емблематичен пример за абдуктивен извод (както Пърс посочва), се дава

възможност да се мисли теоретичният заряд на метафората за Янусовото лице на абдукцията. Резултатите от изследването в студията са представени обобщено с открояването на следните проблеми: 1) модалният конфликт на *забраненото задължително*; 2) *слабата несъизмеримост*; и 3) динамиката между *forma formans* и *forma formata*.

2.6. Mineva, M. 2023. The problem of abductive inference: between the magic and the disenchantment. In: *Sociological problems, special issue (LV)*, 246–261, ISSN 0324-1572.

В публикацията се предлага практикологически анализ на субектността при абдуктивния извод, разгледана през призмата на метаморфозите между „магия“ и „разомагьосване“ при иновативния труд в контекста на теорията на структурите на самоопосредяване. Основната цел е да се изследва как при абдукцията чрез самоформирането на „его с непредадена субектност“ се овъзможностява генезиса на новото, как решаването на противоречия в науката би могло с това самото да се окаже решаване на противоречия в икономиката, как това е мислимо логически чрез анализ на абдуктивни кванти (в науката) в $O-B$ от $O-B-E^\infty$ (с логическа форма $E^A O^B A^\infty$) и може да се окаже ключово за анализа на възможността за производство на принадлежна стойност в икономиката. Експерименталният анализ се фокусира върху абдукцията в случая на Томас Едисън и изобретяването на електрическата лампа. Изследването проследява траекторията на „вещта“ – от нейното създаване като „омагьосана вещь“ в лабораторията до легитимирането ѝ като „магическа“, т.е. „обещаваща вещь“, способна да функционира в икономическата структура. Анализът се разгръща в измеренията на неklasическата логика на диалектичното: практическа логика (както ендегенна, така и екзогенна) и екзогенна теоретическа логика. Достига се до извода, че условие за възможност на индуктивното разширяване на кванти (в количествено експанзиращата структура на икономиката) се задава чрез деиндексикализация (не без остатък) на абдуктивни кванти (от задаващите мяра структури), която деиндексикализация е осъществявана чрез практикологически стратегии на легитимация чрез традиционализиране (силогистически чрез удържащите качеството структури). В студията се подчертава, че абдуктивният извод е ключовото условие за взаимното опосредяване между различни структури на самоопосредяване.

2.7. Mineva, M. 2023. From “Capital” as a chance before the logics of the dialectical toward the problem of subjectness in the abductive inference. In: *Sociological problems, special issue (LV)*, 64–84, ISSN 0324-1572.

Студията цели да достигне до общо представяне на проблема за субектността като проблем за завръщането на нейните функции в историята преди всичко при абдуктивния извод като една от недедуктивните форми на извод в *ендогенната* практическа логика на диалектичното. Тъй като последната трудно може да се мисли ефективно в теорията на структурите на самоопосредяване без да се има предвид *екзогенната* неklasическа логика на диалектичното, в текста се изхожда от по-общия проблем за едно от условията за възможност за въвеждането на екзогенната логика – успешната съдържателна формализация на Марксова силогистика. Ето защо първите параграфи от текста се основават на критическо изследване на продуктивността на две от формализациите на Марксова силогистика, следващи *Капиталът* – тази на Дейвид Харви, от една страна, и тази на Деян Деянов, от друга. Това дава шанс в следващите параграфи от текста да се покажат по-ясно причините, поради които втората формализация е ключова по отношение на обособяването на неklasическата логика на диалектичното. Основните характеристики на последната се представят в третия и четвъртия параграф като необходимо условие за разбирането на проблема за субектността при абдуктивния извод като елемент от практическата логика не само в случаите на научни открития, но и в разширен смисъл – в случаи на технологични инвенции и икономически иновации (или, казано обобщено, при иновативен труд). Тъкмо на този фон и в контраст с критическото разглеждане на други анализи на субектността като тези на Георг Лукач и Луи

Алтюсер, в края на текста се очертават някои важни специфики на теоретичния подход към проблема за субектността при абдукцията в теорията на структурите на самоопосредяване.

2.8. Минева, М. 2021. Усет за правилност чрез аналогия. В: Георгиев, Д., Ненчева, Д. 2021. Етюди по експериментална хуманитаристика. София: Scribens, 66–86; ISBN 978-619-7467-19-2.

В текста се поставя експериментално проблемът за аналогията и нейната роля във формирането на практически усет за правилност. Проблемът се мисли в контекста на праксеологическия обрат в логиката – като проблем от полето на ендогенните практически логики. Удържайки проблема за аналогията, в студията се изхожда от критическото проблематизиране т.нар. *усет за правилност* при Пиер Бурдийо, като се акцентира върху нееднократно признавания от самия Бурдийо дълг към Витгенщайновите философски идеи. В текста не просто се открояват смисловите връзки между проблема за *усета за правилност* и Витгенщайновия *парадокс при следване на правило* от периода на неговите „Философски изследвания“, но на този фон се акцентира по-отчетливо върху някои от ключовите предварителни условия, необходими за поставянето на проблема *как в действителност се оказва възможен даден практически усет за правилност чрез аналогия*. Достига се до открояване на неklasически функции на интроспекцията в анализи на аналогията, като тя се мисли като важно условие за формирането на усет за правилност в практиката, който може да доведе или не до априорни синтези.

2.9. Минева, М. 2020. Обновяващите изводи и практикологическо проблематизиране на социоаналитични симптоми. В: Хетеродоксия, 1–2, 157–185; ISSN 2738-7569.

Текстът предлага експериментален логически анализ на Кеплеровото откритие на елиптичната орбита на Марс, интерпретирано като емблематичен пример за абдуктивен извод, но и като казус на т. нар. в социоанализата на самонаследяването *изстрадан успех*, чрез който биха могли да се проблематизират и социоаналитични симптоми. Студията се базира на хипотезата, че идентификацията на редица логически данни (през призмата на неklasическата трансцендентална логика) в случаи на обновяващи изводи е ключова за разпознаването и разбирането на редица социоаналитични данни. Така в *първия* параграф се представят кратки критически бележки върху най-важните методологически ориентири, необходими за разбирането на функционирането и анализа на логически данни като социоаналитични във втория и третия параграф. Те са свързани с отрицанието като лишеност, с функциите на противоречието и сетивното (а може би и свръхсетивно) афициране при обновяващи изводи, в които участват априорни синтези, и функциите на аномалиите в тях. Във *втория* параграф се изхожда от проблема за отношението между интенционална и фактуална история и на този фон се представят данни от фактуалната история, пряко отнасящи се до Кеплеровото откритие. В *третия* параграф, като връщане назад по дирите на процесите на извеждане, в които участват априорни синтези, лишеностите, противоречията и аномалиите, се преминава към анализ на този случай с фокус и върху интенционалната история на Кеплер с внимание върху проблема как в действителност се е оказало възможно откритието като обновяващ извод.

2.10. Минева, М. 2019. Априорни синтези и абдуктивен извод. В: *Καιρός*, 4, 16–32, ISSN 2534-8442.

Целта на текста е да представи интерпретация на абдуктивния извод като един от начините, по които Ръселовото понятие за логически опит може да функционира (в праксеологическа перспектива) и да се мисли като априорен синтез (в неklasически смисъл). Студията критически проблематизира абдукцията при Пърс и Хансън, за да се покаже по какъв начин тя всъщност се оказва проблем, чийто решения могат да се търсят едва в светлината на

некласическата трансцендентална логика. Подчертавайки проблема като имащ множество измерения от такава гледна точка, се разглеждат критически следните въпроси: 1) как е възможен абдуктивният извод като априорен синтез, т.е. какви са спецификите на логическия опит, който участва при абдуктивния извод?; 2) Как този опит се различава от логическия опит при индуктивните изводи?; 3) Как така поставеният проблем е мислим в светлината на некласическия трансцендентализъм? За да се щрихират някои възможности за отговор на последния въпрос се предприема следната стратегия: първо от Ръселовия логически опит като фокус на философската логика, анализът преминава към проблема за априорното синтезиране и достига до проблема за мимезиса (т.е. изследва се как биха могли да се мислят като взаимосвързани проблемите за абдуктивния извод и за логическия опит). В последния параграф се засягат опитите да се търси обща логическа форма на абдуктивния извод.

2.11. Минева, М., Ташева, М., Петков, Т. 2019. Проект за социоаналитичен протокол: указания и практически приложения. В: Ташева, М., Петков, Т. (и др.) 2019. *Социалната уязвимост: социоаналитични перспективи*. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 36–62, ISBN 978-619-202-532-8.

Студията представя разработка на социоаналитичен протокол, функциониращ като основен методологически инструмент за идентификация и анализ на формални структури на практическите действия в емпирични казуси, които са от интерес за социоанализата на самонаследяването. В *първата част* на текста се тематизират критически критериите за надеждност на инструментариума, като се обосновава необходимостта от методологическа рефлексивност при приложението на методите на практическата логика, т.е. при идентификацията на ендогенни логически данни, мислени като индикатори за социоаналитични такива в социоаналитични разговори. *Втората част* е посветена на методологическата демаркация на изследването спрямо психоанализата и психиатрията. *Третата част* от текста (писана от кандидата) е посветена на поясняване на елементите на протокола, в които главна роля имат идентификацията и анализът на практикологически данни, функциониращи като данни, релевантни и за социоанализата: практикологически изводи, всекидневни квантификации, аналитика на индексикалии, аналитика на модалности, именуване и др. Публикацията завършва с изработените като елементи на социоаналитичния протокол таблици-приложения, подлежащи на попълване при практическото използване на протокола.

3.1. Минева, М. 2019. Проблемът за легитимацията в анализи на случаи на социална уязвимост. В: *Καιρός*, 4, 124–133; ISSN 2534-8442.

В статията се разглежда функционирането на всекидневните квантификации (чрез употребата на думи като „всеки“, „всички“, „никой“, „нито един“, „някои“ и т.н.), като същностен аспект от редица практически стратегии на легитимация на граници на езикови игри с акцент върху тяхната *устойчивост*, като се проследяват и техните психопатологични ефекти, мислени в полето на социоанализата. От практикологическа гледна точка, устойчивостта чрез легитимация може да се анализира чрез внимание към начина, по който квантификациите участват във формирането на предпредиципни очевидности на мисленето. Тези очевидности се свързват и с проблема за „имунизация срещу индукция“, разглеждано в теорията за анализ на разговорите на Харви Сакс. Така се достига до извода, че фиксирането на устойчивостта на категоризации като такива очевидности може да се мисли като легитимационна стратегия, съдържаща в себе си имплицитен или експлицитен пласт на квантификации, който изисква ефективни методи за анализ, особено при случаи на социална уязвимост.

3.2. Минева, М. 2018. Епистемология на логиката и проблемът за логическия опит. В: *Καιρός*, 3, 137–145; ISSN 2534-8442.

Статията има за цел да очертае перспектива за осмисляне на текста на Лудвиг Витгенщайн „Някои бележки върху логическата форма“ от 1929 година чрез проблематизиране на понятието логически опит и да покаже, че там, където Витгенщайн обсъжда логически проблеми, свързани с опита, всъщност той тематизира проблеми на епистемологията на логиката. Подчертава се, че през 1929 година има непредвидимост на логическите форми, а заедно с това е налице връщане към отреченото в „Логико-философски трактат“ понятие за логически опит. На този фон се показва, че във „Философски изследвания“, чрез понятието за граматическо наблюдение като аналог на логическия опит, проблемът за непредзададеността на логическите форми се разширява в проблем за непредзададеността на различни логики на езиковите игри. Основният извод в текста е, че в „Трактата“ е изключено да се говори за епистемология на логиката, поради отричането на логически опит, но през 1929 година чрез въвеждането на апостериорност при анализа на явленията това става възможно, както е възможно и във „Философски изследвания“ от 1953 година, но при условие, че се има предвид Витгенщайн като предшественик на праксеологическия обрат в логиката.

Изготвил:

(гл. ас. д-р Мартина Стоилова Минева-Николова)